

Vereniging Effecten Uitgevende Ondernemingen

VEUO Jaaroverzicht 2020 - 2021

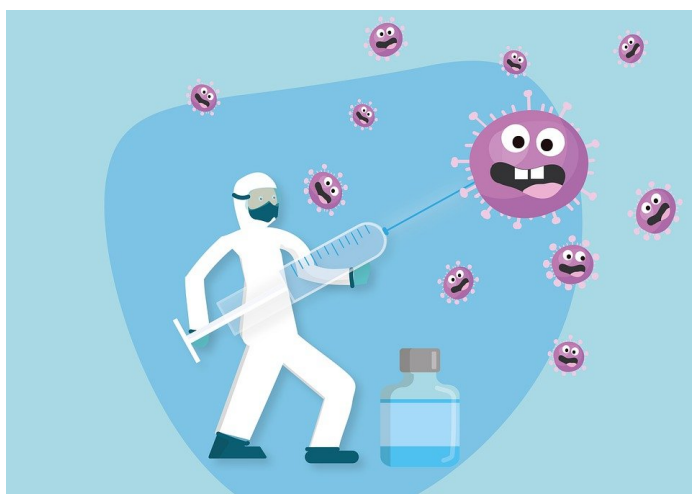
Vereniging Effecten Uitgevende Ondernemingen

Index van dit VEUO Jaaroverzicht 2020/21

1	Inleiding.....	3
2	Missie en prioriteiten van de VEUO.....	4
3	Wetgeving	5
3.1	Nationale veiligheid en oog voor de open samenleving en open economie	5
3.1.1	<i>Statelijke dreigingen – Wet veiligheidstoets investeringen, fusies en overnames</i>	6
3.1.2	<i>Wet ongewenste zeggenschap telecommunicatie</i>	7
3.1.3	<i>Europese FDI Screening Verordening</i>	7
3.1.4	<i>Wettelijke bedenktijd</i>	8
4	Governance, duurzaamheid en aanverwante thema's.....	9
4.1	Monitoring Commissie Corporate Governance Code	9
4.2	Duurzaamheid en langetermijnwaardcreatie	10
4.3	Accountancysector	13
4.4	Diversiteit in de top.....	14
5	Besluit	15

1 INLEIDING

Het was een bewogen jaar in veel opzichten. Centraal stond uiteraard het Coronavirus en de daarmee gepaard gaande impact op het dagelijkse leven. In dat opzicht is er nog niet eens zoveel gewijzigd ten opzichte van het overzicht dat we vorig jaar schreven. Toen stonden we echter nog aan het begin van de pandemie met alle daarmee gepaard gaande onzekerheid van dien. Inmiddels zijn we wat dat betreft gelukkig wel een stuk verder, onder andere ook dankzij de vaccins die toch in vrij rap tempo werden ontwikkeld. Hoe dan ook heeft dit virus op allerlei wijzen implicaties en beperkingen met zich meegebracht voor een ieder, zij het in onderscheiden mate. En het virus laat

ook beursgenoteerde ondernemingen niet ongemoeid. Ook daar zijn de implicaties echter uiteenlopend. Vooral de allesoverheersende onzekerheid rondom het virus bleek – en blijkt nog steeds – een van de lastigste factoren. Hoe gaat het met de werknemers, hoe blijven alle thuiswerkers betrokken en aangesloten en hoe blijven degenen die hun werk niet thuis kunnen doen veilig, is het wel of niet verstandig om die ene

investering door te zetten, kan de vennootschappelijke besluitvorming, inclusief besluitvorming in de algemene vergadering doorgang vinden etc.

Bij de oplossing van een aantal van deze vragen heeft de VEUO een rol kunnen spelen. Zoals bekend is er na een initiatief van de VEUO, in nauw en intensief overleg met andere betrokken belangenorganisaties, en vanzelfsprekend het ministerie van Justitie en Veiligheid, op 24 april 2020 de [Spoedwet COVID-19](#) in werking getreden. Zeer kort samengevat heeft dat met zich meegebracht dat in plaats van een fysieke AVA, een AVA kan worden gehouden die via een elektronisch communicatiemiddel is te volgen en waarin vragen kunnen worden gesteld. Van deze virtuele optie hebben veel beursondernemingen in het AVA seizoen 2020 gebruik gemaakt en nu het Coronavirus nog steeds rondwaart is ook tijdens het AVA seizoen 2021 deze elektronische vergadering de standaard gebleken.

De eerder geschetste onzekerheid werd niet enkel door het Coronavirus ingegeven. Ook het politieke speelveld bleek weerbarstig het afgelopen jaar. In zijn [eindverslag](#) adresseerde informateur Tjeenk Willink een interessant punt waar hij opmerkt "[...] dat voor de geloofwaardigheid van overheid en publieke dienstverlening de kwaliteit van de uitvoering cruciaal is. Het echte tegenwicht tegen het beleidsmatig overwicht komt van de professionals op de

werkvloer." En dat is een opvatting die in meerdere opzichten resoneert. Daarin lezen wij ook het belang van kwalitatief goede en goed uitgewerkte regelgeving; een aandachtspunt dat mede centraal staat in de VEUO missie en werkzaamheden. Een goed beursklimaat en een goed functionerende beurs zijn voor Nederland van grote waarde. Een voorwaarde daarvoor is goede en heldere regelgeving die tegelijkertijd praktisch en hanteerbaar is. Zoals altijd zullen we vanuit dat perspectief in dit overzicht terugblikken op de afgelopen periode

2 MISSIE EN PRIORITEITEN VAN DE VEUO

Voor het perspectief van de VEUO is uiteraard steeds de missie van de VEUO maatgevend, welke wij hierbij graag nogmaals herhalen. Die missie is namelijk dat de VEUO als belangenorganisatie van en voor Nederlandse beursondernemingen zich inzet voor het ondersteunen en behouden van een gezond Nederlands ondernemings- en vestigingsklimaat voor beursondernemingen met inbegrip van daarbij passende wet- en regelgeving en corporate governance. De basis voor de missie van de VEUO is de overtuiging dat beursondernemingen belangrijk zijn voor Nederland. Het zijn

ondernemingen die hoge standaarden kennen met betrekking tot de kwaliteit van de mensen die binnen hun organisaties werken, de producten en diensten die zij leveren en de governance daarvan. En in samenhang daarmee de transparantie over wat ze zijn en wat ze doen. Beursondernemingen leveren een belangrijke bijdrage aan de economie en vormen een kweekvijver voor talent. Mede op basis van de voor hen geldende corporate governance principes geldt voor deze ondernemingen als uitgangspunt dat de onderneming een lange termijn samenwerkingsverband is.

Het voorgaande manifesteert zich op verschillende manieren en brengt onder andere met zich mee dat bij deze ondernemingen:

- het bepalen van de strategie en het nemen van beslissingen gericht is op de lange termijn;
- in het licht van het voorgaande de belangen van alle betrokken stakeholders worden meegewogen; en
- maatschappelijke thema's zoals verantwoord ondernemen en duurzaamheid worden betrokken.

Op die wijze vervullen deze ondernemingen een voortrekkersrol voor het bedrijfsleven in het algemeen en ondersteunen zij de internationale oriëntatie van Nederland.

Om beursondernemingen in staat te stellen deze uitgangspunten vorm te geven, is het van belang het omringende ecosysteem daar zoveel mogelijk op in te richten. De beurs als de spreekwoordelijke haven aan de zee van internationaal kapitaal en het goed functioneren daarvan vergt een inzichtelijk en toegankelijk systeem van regelgeving en toezicht dat de lasten van een beursnotering zo beperkt mogelijk houdt en een notering ook aantrekkelijk maakt en houdt voor kleinere ondernemingen. Dat is een uitgangspunt waar de VEUO zich uitdrukkelijk hard voor maakt. Wanneer er geen goede balans is qua hoeveelheid, maar ook werkbaarheid van de bijbehorende regelgeving, bestaat het risico dat (met name kleinere) ondernemingen de toegang tot de beurs verliezen, omdat zij simpelweg niet meer aan de vele voorschriften en regels kunnen voldoen. Juist ook voor deze ondernemingen moet het aantrekkelijk zijn en blijven om een notering te verkrijgen en aldus ook via de beurs kapitaal te kunnen verkrijgen voor de financiering en het faciliteren van nieuwe initiatieven en groei.

3 WETGEVING

3.1 Nationale veiligheid en oog voor de open samenleving en open economie

Een onderwerp dat we in het jaaroverzicht van vorig jaar al bespraken, betreft de groeiende aandacht in Nederland voor initiatieven om te komen tot een aanpak van bedreigingen voor de nationale veiligheid (statelijke dreigingen). In dat kader is er overigens al veel langer een discussie gaande over de zo genoemde 'vitale vennootschappen en processen'. In samenhang daarmee heeft de Nederlandse overheid onder meer bepaald dat voor de samenleving van belang zijnde essentiële

processen die bij uitval of verstoring tot ernstige maatschappelijke ontwrichting kunnen leiden en de ondernemingen die deze processen in stand houden extra bescherming verdienen in het belang van de nationale veiligheid. Gedacht kan worden aan de beschikbaarheid van elektriciteit, toegang tot internet, drinkwater en betalingsverkeer.

We zagen de aandacht voor deze thema's in het begin van de Coronacrisis verder toenemen mede in het licht van de schaarste aan beschermingsmiddelen en medicijnen. Overigens kan worden geconstateerd dat juist

een groot aantal ondernemingen allen op hun eigen wijze hebben bijgedragen aan het zoveel mogelijk lenigen van de nood.

3.1.1 Statelijke dreigingen – Wet veiligheidstoets investeringen, fusies en overnames

Met oog op de nationale veiligheid wordt er gewerkt aan de invoering van een wettelijke toets op investeringen, fusies en overnames die mogelijk een risico kunnen vormen voor de nationale veiligheid. Bedoeling is dat deze toets van toepassing wordt op drie soorten bedrijven: aanbieders van vitale producten en diensten, specifieke toeleveranciers hiervan en ondernemingen die beschikken over gevoelige technologie. Welke ondernemingen daar precies onder zullen vallen, moet nog nader worden ingevuld. Het risico dat hier wordt gezien is dat een kwaadwillende partij via een investering zeggenschap of invloed zou kunnen krijgen bij zo'n onderneming en vervolgens bijvoorbeeld bepaalde kennis of technieken zou kunnen inzetten tegen de Nederlandse veiligheidsbelangen.

Het wettelijk systeem dat hiervoor wordt ontwikkeld omvat een meldplicht en een risicoanalyse. De bedoeling is dat een dergelijke investering/overname wordt gemeld bij het Bureau Toetsing en Investerings (BTI) van het ministerie van Economische Zaken. Vervolgens maakt dit bureau een risicoanalyse en beoordeelt aan de hand van de wettelijke criteria of deze activiteit mogelijk risico's oplevert voor de nationale veiligheid. Blijken er risico's te zijn, dan kan het BTI aanvullende eisen en voorschriften opleggen of in het uiterste geval zelfs een verbod uitspreken.

De ministerraad heeft op 18 december 2020 instemming verleend aan het voorstel. Het ligt nu bij de Raad van State voor advies en wacht nog op indiening bij de Tweede Kamer. Wel is inmiddels bepaald dat een dergelijke wet terugwerkende kracht zal hebben en mede zal zien op alle transacties die vanaf 2 juni 2020 hebben plaatsgevonden. Op die manier wil het kabinet voorkomen dat kwaadwillenden nog snel hun slag slaan voordat het wetgevingsproces is afgerond.

3.1.2 Wet ongewenste zeggenschap telecommunicatie

Voormelde investeringstoets is breed geformuleerd en strekt zich uit over meerdere sectoren.

Echter, wordt er daarnaast juist ook naar meer sectorspecifieke regelgeving gekeken. Een sector die in dat opzicht voorop loopt is de telecomsector. Voor deze sector is namelijk al in 2020 [de Wet ongewenste zeggenschap telecommunicatie](#) in werking getreden. Hoewel er in eerste instantie bijzonder veel kritiek was op deze wet en er dus ook de nodige discussies zijn gevoerd, is de wet uiteindelijk toch met de nodige voortvarendheid behandeld. Voornaamste doel van deze regeling is te voorkomen dat een op basis van geopolitieke motieven handelende partij zodanige zeggenschap verwerft in de telecommunicatie-

infrastructuur en -diensten dat daar misbruik van kan worden gemaakt.

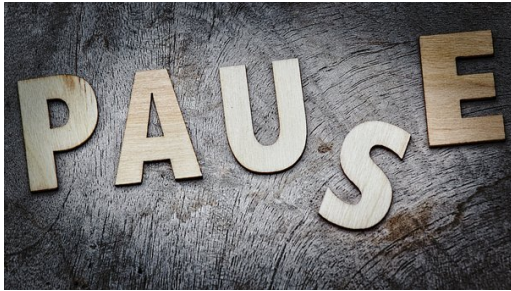
Ook hier is er gekozen voor de systematiek van een meldplicht, gevolgd door een risicoanalyse. Kort gezegd komt het erop neer dat de (rechts)persoon die overwegende zeggenschap in een telecommunicatiepartij wil verkrijgen, dit eerst moet melden aan de minister van EZK. Vervolgens zal deze een onderzoek starten om de risico's te analyseren. Als uiterste middel kan de minister de investering of overname verbieden indien deze zou kunnen leiden tot een bedreiging van het publiek belang.

3.1.3 Europese FDI Screening Verordening

Vanzelfsprekend beperken de ontwikkelingen op dit terrein zich niet tot Nederland. Ook op Europees niveau houdt men zich hiermee bezig. Zo is er op 4 december 2020 de [Uitvoeringswet screeningsverordening buitenlandse directe investeringen](#) in werking getreden. Deze wet bevat een nadere uitwerking van de [EU verordening inzake de screening van buitenlandse investeringen](#). De EU Verordening die op 10 april 2019 in werking trad, biedt een kader voor de screening door EU lidstaten van buitenlandse directe investeringen in de EU om redenen van veiligheid of openbare orde. Bedoeling is dat er een betere informatieverstrekking en –uitwisseling binnen de EU lidstaten tot stand komt met het oog op investeringen uit 'derde landen' (oftewel landen buiten de EU) die een gevaar vormen voor de nationale veiligheid. Om deze informatie uitwisseling verder te faciliteren vergt de EU Verordening dat de lidstaten een 'contactpunt' [instellen](#). In Nederland is dat de Minister van Economische Zaken en Klimaat. De gedachte is dat de verzamelde informatie omtrent een investering eenvoudig tussen de verschillende contactpunten en met de Europese Commissie kan worden gedeeld. Dat is bijvoorbeeld ook het geval wanneer er bij een investering

sprake kan zijn van potentiële negatieve effecten voor de veiligheid en openbare orde van een andere lidstaat als gevolg van de investering in Nederland.

3.1.4 Wettelijke bedenktijd

Op 1 mei 2021 is de wet inzake de 250 dagen wettelijke bedenktijd in werking getreden. De oorsprong van het voorstel ligt in het regeerakkoord uit oktober 2017. Daarin gaf het kabinet aan maatregelen te willen nemen tegen een mogelijke verschuiving van de invloed van activistische aandeelhouders die vooral gericht zijn op de korte termijn, naar aandeelhouders en andere stakeholders die belang hebben bij waardecreatie op de lange termijn.

Het voornaamste doel van de bedenktijd is het bestuur van een beursonderneming meer tijd en rust te gunnen voor de inventarisatie en weging van de belangen van de onderneming en haar stakeholders, om tot een zorgvuldige beleidsbepaling te komen in de volgende situaties:

- a) Agenderingsverzoeken door aandeelhouders als zo'n verzoek gericht is op de benoeming, schorsing of het ontslag van een of meer bestuurders/commissarissen of een statutenwijziging, welk verzoek volgens het bestuur wezenlijk in strijd is met het belang van de vennootschap (bijvoorbeeld omdat de strategie wezenlijk wordt aangetast).
- b) Als sprake is van een vijandig bod op de aandelen van de vennootschap, welk bod volgens het bestuur wezenlijk in strijd is met het belang van de vennootschap.

Het bestuur kan de bedenktijd benutten voor nader beraad en constructief overleg, in ieder geval met de desbetreffende aandeelhouder(s), en kan daarnaast ook alternatieven verkennen. Inroeping van de bedenktijd heeft tot gevolg dat de bevoegdheid van de AVA tot benoeming, schorsing of ontslag van bestuurders/commissarissen of een statutenwijziging die daarop ziet, gedurende (maximaal) 250 dagen wordt opgeschort.

Wat het wetsvoorstel beoogt, is dat vijandige overnames, waarbij geen of weinig rekening wordt gehouden met het belang van de vennootschap en dat van haar stakeholders, worden ontmoedigd. De bedenktijd beoogt niet een overname van Nederlandse beursondernemingen onmogelijk te maken.

4 GOVERNANCE, DUURZAAMHEID EN AANVERWANTE THEMA'S

4.1 Monitoring Commissie Corporate Governance Code

Op 14 december 2020 heeft de Monitoring Commissie onder voorzitterschap van mr Pauline van der Meer Mohr haar eerste monitoring rapport gepubliceerd.

In dit [rapport](#) doet de Commissie verslag van haar belangrijkste bevindingen en conclusies op basis van het nalevingsonderzoek over boekjaar 2019. De kern daarvan is dat naleving onverminderd hoog blijft (2019: 98,4 %) (2018: 99%). Tegelijkertijd meent de Commissie dat een groot deel van deze naleving wordt verondersteld op basis van het 'pas toe of leg uit'-principe van de Code. Indien een vennootschap niet zelf aangeeft dat een bepaling niet wordt toegepast, wordt verondersteld dat de bepaling wordt toegepast. Met name bij de zgn. gedragbepalingen is dat moeilijk controleerbaar. Deze 'veronderstelde toepassing' geeft volgens de Commissie daarmee een wellicht te rooskleurig beeld van de daadwerkelijke naleving. De Commissie geeft daarom aan na te denken over een mogelijke nieuwe methodiek met betrekking tot de naleving.

Qua bepalingen die in boekjaar 2019 minder goed werden nageleefd, refereerde de Commissie onder meer aan de bepalingen die zien op de verantwoording over risicobeheersing en het in control statement (bepalingen 1.4.2 en 1.4.3 van de Code). Niet naleving daarvan komt met name voor bij de kleinere vennootschappen (lokale fondsen). De Commissie plaatst daarbij overigens nog wel de kanttekening dat vennootschappen in verband met de uitbraak van COVID-19 en gelet op de grote onzekerheden die daarmee gepaard gaan mogelijk terughoudend(er) zijn geweest bij het afleggen van verklaringen over risicobeheersing en de stelling dat die worden beheerst.

In aanvulling daarop identificeerde de Commissie nog een aantal inhoudelijke aandachtspunten waar zij de komende tijd haar aandacht op wil richten. Dat betreft met name een verdere verdieping ten aanzien van de thema's langetermijnwaardcreatie, stakeholderdialoog, de rol van aandeelhouders, diversiteit en, enigszins in het verlengde daarvan, een onderzoek naar de kwaliteit van verslagen van de (commissies van de) raad van commissarissen.

[illegible]

waar het deze onderwerpen betreft. In internationaal, Europees en ook nationaal opzicht buitelen organisaties over elkaar om maatstaven te formuleren. Men denke aan de Europese Commissie en [EFRAG](#) (European Financial Reporting Advisory Group), de [IFRS Foundation](#), het [World Economic Forum](#), en een vijftal standaarden formulerende organisaties (CDP, CDSB, GRI, IIRC en SASB) die een [joint statement](#) hebben doen uitgaan etc. Hoewel het streven naar duurzaamheid in den brede een zeer belangrijke doelstelling is, kunnen wij inmiddels wel constateren dat het aantal regelgevende initiatieven amper nog bij te houden is. Onze leden/ondernemingen uiten daarover hun grote zorgen omdat het speelveld steeds onoverzichtelijker wordt. De VEUO stelt zich mede ten doel om deze zorg te adresseren en te delen met alle partijen en organisaties in dit veld met inbegrip van de wetgever en de onderscheiden toezichthouders.

Bij een en ander staat overigens uiteraard voorop dat de VEUO graag bijdraagt aan het verder brengen van deze belangrijke maatschappelijke thema's zoals de bestrijding van klimaatverandering, zorg voor het milieu, eerbiediging van mensenrechten etc alsmede regelgeving die daarmee gepaard gaat. Daarbij is uiteraard de [Europese Green Deal](#) zoals die op 11 december 2019 door de Europese Commissie is gepubliceerd met als doelstelling *'Het eerste klimaatneutrale continent worden'* een belangrijke leidraad. In 2050 moet de EU klimaatneutraal zijn. Deze Green Deal is daarmee bedoeld als routekaart om de economie van de EU duurzaam te maken door haar te stimuleren met groene technologie, industrie en het transport te verduurzamen.

Om tot nadere harmonisatie te komen en daarmee grensoverschrijdende duurzame beleggingen in de EU te faciliteren, biedt de op 12 juli 2020 van kracht geworden [Taxonomie Verordening](#) een nadere classificatie van welke economische activiteiten als 'ecologisch duurzaam' hebben te gelden. Zo moet het voor economische spelers eenvoudiger worden om grensoverschrijdend financiering voor deze activiteiten aan te trekken. Daarbij ligt de focus op de volgende zes milieudoelstellingen: (i) de mitigatie van klimaatverandering, (ii) de adaptatie aan klimaatverandering, (iii) het duurzaam gebruik en de bescherming van water en mariene hulpbronnen, (iv) de transitie naar een circulaire economie, (v) de preventie en bestrijding van verontreiniging, en (vi) de bescherming en het herstel van de biodiversiteit en ecosystemen. In aanvulling op het voorgaande bepaalde de Green Deal ook dat er een evaluatie moest plaatsvinden van [EU Richtlijn 2014/95/EU](#) met betrekking tot de bekendmaking van niet-financiële informatie. Deze Richtlijn uit 2014 adresseert vier belangrijke niet-financiële thema's, namelijk (i) milieu, (ii) sociale en personeelsaangelegenheden (iii) eerbiediging van mensenrechten en (iv)

bestrijding van corruptie en omkoping. Er is al een uitvoerige consultatie geweest. Vooral 'de gebruikers van de niet-financiële informatie' hebben in reactie op die consultatie het nodige commentaar geleverd op de wijze waarop ondernemingen in de praktijk uitvoering geven aan deze Richtlijn. Zo zouden ondernemingen bij het verstrekken van niet-financiële informatie onder meer tekortschieten waar het de vergelijkbaarheid, betrouwbaarheid en relevantie daarvan betreft. Naar verwachting zal deze kritische feedback in de komende periode dus ook wel leiden tot aanpassingen van die Richtlijn.¹

In aanvulling daarop heeft de Europese Commissie in 2020/21 ook een zeer uitvoerige consultatie gehouden onder de noemer "Sustainable Corporate Governance". Dit initiatief moet het regelgevingskader van de EU voor vennootschapsrecht en corporate

governance verbeteren. Het moet bedrijven in staat stellen zich te focussen op langetermijnwaardecreatie in plaats van op kortetermijn voordelen. Daarmee moeten de belangen van bedrijven, hun stakeholders en de maatschappij beter op elkaar worden afgestemd. De voornaamste onderdelen waar dit initiatief zich op focust zijn (i) een *due diligence* plicht voor ondernemingen waar het hun *supply chain* betreft

(inclusief dochterondernemingen, (sub)leveranciers etc.) teneinde misstanden inzake mensenrechten, gezondheid, milieu impact etc. zoveel mogelijk te voorkomen en te verminderen, en (ii) meer (persoonlijke) verplichtingen voor bestuurders en commissarissen.

Wat betreft het eerste onderdeel (due diligence in de supply chain) kennen we in Nederland reeds de Wet zorgplicht kinderarbeid die naar verwachting in 2022 in werking zal treden. Wat betreft het tweede onderdeel (een eventuele aanscherping van de verantwoordelijkheid van besturen en raden van commissarissen) is in Nederland een discussie gaande. In oktober 2020 is in de Tweede Kamer een motie van D66 en het CDA aangenomen die de regering heeft gevraagd om een onderzoek in te stellen naar de mogelijke positieve en negatieve effecten daarvan. Dat volgt weer op een debat in de juridische literatuur tussen voorstanders en tegenstanders van een aanpassing van de wet in deze richting. Daarover zal het laatste woord nog niet gezegd zijn. Wat betreft de VEUO kan de wijze waarop dit initiatief is vorm gegeven niet op haar steun rekenen. Het bevorderen van duurzaamheid gaat de gehele onderneming en alle daarbij betrokkenen aan en

¹ Daarover o.a. H.J. de Kluiver, Kroniek van het Ondernemingsrecht --- Nederlands Juristenblad, 2021, p. 1241 e.v. Op weg naar post-covid, duurzaam ondernemingsrecht. Over grote thema's van deze tijd; *climate change*, mensenrechten, *governance* en de maatschappelijke onderneming.

dient gericht te zijn op het gezamenlijk stellen en bereiken van doelen. Een individuele aansprakelijkheid van bestuurders en commissarissen verstoort dit proces slechts, leidt af van wat werkelijk in de breedte van het bedrijfsleven moet worden gerealiseerd, zorgt voor grote onzekerheid en is daarmee niet slechts ineffectief, maar zelfs contraproductief.

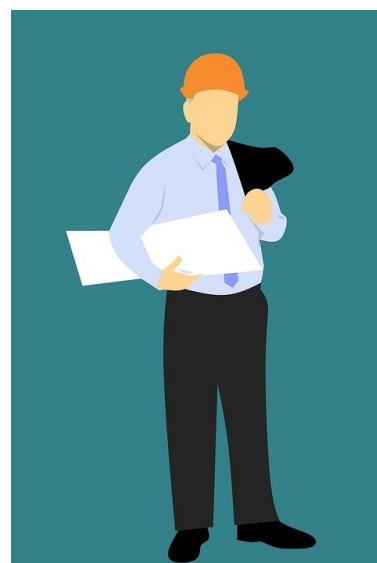
4.3 Accountancysector

Al een aantal jaren is er discussie over het functioneren van de accountancysector. De ontwikkelingen die daarmee gepaard gaan, hebben ook de aandacht van de VEUO. Eén reden

daarvoor is dat de rol en functie van de accountant en de regels die daarvoor gelden van direct belang zijn voor de vennootschap. Een tweede reden is dat de discussie over de taak en rol van de accountant mede wordt gezien in het kader van het gehele corporate governance framework. Dat is ook zichtbaar in de Corporate Governance Code bijvoorbeeld in de regeling van het zogenaamde 'in control' statement (bepaling 1.4.3). Waar in de lopende discussie bijvoorbeeld mede wordt gesproken

over een eventuele aanscherping van het in control statement en zwaardere verantwoordingsplichten van de auditcommissie raakt dat ook direct de corporate governance van beursgenoteerde ondernemingen. Teneinde te werken aan het herstel van het vertrouwen in de accountancysector heeft de Minister van Financiën eerder al de [Commissie Toekomst Accountancysector](#) (CTA) ingesteld om hier verder onderzoek naar te doen en aanbevelingen voor verbetering te formuleren. In februari 2020 publiceerde deze commissie haar [eindrapport](#) met observaties en concrete aanbevelingen. Een van de aanbevelingen aan de minister was om een kwartiermaker aan te wijzen als verantwoordelijke voor het implementatieproces van de diverse aanbevelingen, welke persoon waar nodig ook zou kunnen voorzien in voldoende 'druk op de ketel'. In reactie daarop heeft Minister Hoekstra met ingang van 1 mei 2020 twee '[kwartiermakers](#)' benoemd in de persoon van drs. Marlies de Vries RA en mr. Chris Fonteijn. Hun taak is tweeledig. Enerzijds dienen zij de voortgang en samenhang van de verschillende maatregelen te bevorderen en te monitoren. Anderzijds behoren ze ook een aantal specifieke taken uit te

voeren, zoals bijvoorbeeld de formulering van zgn. *Audit Quality Indicatoren (AQI's)* waarmee de kwaliteit van wettelijke controles beter inzichtelijk moet worden gemaakt. Bedoeling is dat er breed gedragen AQI's worden vastgesteld om in de toekomst meer objectieve informatie over de kwaliteit van de sector te kunnen verkrijgen. Dit moet zowel ondernemingen, als ook de partijen die gebruiker zijn van de jaarrekening helpen om een beter beeld te krijgen over wat van de accountant wel of niet verwacht kan en mag worden. In februari 2021 hebben de Kwartiermakers hun eerste [voortgangsrapportage](#) gepubliceerd. Daaruit volgt ook dat er al verschillende werkgroepen bezig zijn met de formulering van deze AQI's. Naar verwachting zullen deze op korte termijn breed worden geconsulteerd. Ook onderzoeken de Kwartiermakers de mogelijke effecten van een *audit only* structuurmodel voor een accountantsorganisatie op de kwaliteit van de controle, of een *joint audit* etc. De resultaten van het onderzoek naar het audit only model worden eind 2021 verwacht, de uitkomsten van het joint audit model reeds aankomend najaar. Voor beursondernemingen is in aanvulling daarop met name ook relevant het onderzoek dat medewerkers van de Universiteit van Leiden hebben gedaan naar mogelijke interventies in de interne beheersing en governance structuur en de communicatie daarover (met inbegrip van een eventuele aanpassing van het 'in control statement'). Vanuit de VEUO wordt dit laatste kritisch gezien. Nut en noodzaak daarvan zijn zeer twijfelachtig en kunnen gemakkelijk hun doel voorbij schieten.

4.4 Diversiteit in de top

In het voorjaar van 2018 [kondigde](#) het Kabinet aan maatregelen te nemen om de doorstroom van vrouwen naar de top te bevorderen. In september 2019 [concludeerde](#) de SER dat het tempo waarmee gender en culturele diversiteit in de top van het bedrijfsleven toenam veel te laag was. Daarbij pleitte de SER onder meer voor (i) de invoering van een 30% m/v 'ingroei-quotum' voor de RvCs van beursondernemingen en (ii) een verplichting voor de +/- 5000 grote bedrijven om zelf op maat gemaakte en ambitieuze streefcijfers voor RvB, RvC en subtop op te stellen.

Dit heeft uiteindelijk geresulteerd in een wetsvoorstel dat in november 2020 werd ingediend bij de Tweede Kamer en op 11 februari 2021 is [aangenomen \(zij het met tegenstemmen\)](#) van VVD, SGP, ChristenUnie, PVV en FVD). Het voorstel ligt nu ter behandeling voor in de Eerste Kamer en wordt naar verwachting nog voor het zomerreces plenair behandeld in die Kamer.

De nieuwe wettelijke regeling zal ervoor moeten zorgen dat zolang de RvC samenstelling van een beursonderneming niet evenwichtig is (d.w.z. voor ten minste 1/3e uit mannen en ten minste 1/3e uit vrouwen bestaat) er geen persoon tot commissaris kan worden benoemd die niet bijdraagt aan deze evenwichtige samenstelling. Een benoeming die niet bijdraagt aan deze evenwichtige samenstelling (dus een voordracht van een man terwijl er nog geen sprake van is dat minimaal een derde van de RvC uit vrouwen bestaat en na de benoeming zal blijven bestaan) is nietig. Bovendien moeten alle grote vennootschappen (waaronder sowieso alle beursondernemingen worden geschaard) een zelf op te stellen passend en ambitieus streefcijfer voor hun RvC, RvB en subtop vaststellen en daarover ook rapporteren.

De VEUO heeft bij meerdere gelegenheden benadrukt het belang van diversiteit en inclusiviteit volledig te onderschrijven én te ondersteunen. Wel heeft de VEUO meermaals en met succes een aantal voor de praktijk relevante kritische kanttekeningen geplaatst bij de wijze waarop de ontwerpregeling is vorm gegeven. Zo is in antwoord daarop onder meer verduidelijkt dat een mogelijk door gebrek aan alertheid of anderszins onverhoopt nietige benoeming geen gevolgen heeft voor de rechtsgeldigheid van besluiten van de RvC die zijn genomen voor het moment dat de nietigheid van de benoeming in rechte is komen vast te staan; en zijn ook andere verduidelijkingen tot stand gebracht.

5 BESLUIT

Beursondernemingen vormen een belangrijk deel van de economie van Nederland en bieden volop mogelijkheden en kansen zowel aan degenen die in die ondernemingen willen investeren als aan degenen die, nationaal en internationaal, willen werken in ondernemingen die actief zijn op alle niveaus van de samenleving en aandacht hebben voor onderzoek en innovatie, duurzaamheid en een gezonde economische ontwikkeling. De VEUO zal zich evenals de afgelopen jaren graag blijven inzetten om er aan bij te dragen dat aan beursondernemingen ook de ruimte wordt geboden om hun missie, aspiraties en langetermijnwaardecreatie te realiseren!